

Meerkosten Netcongestie

9 juli 2026

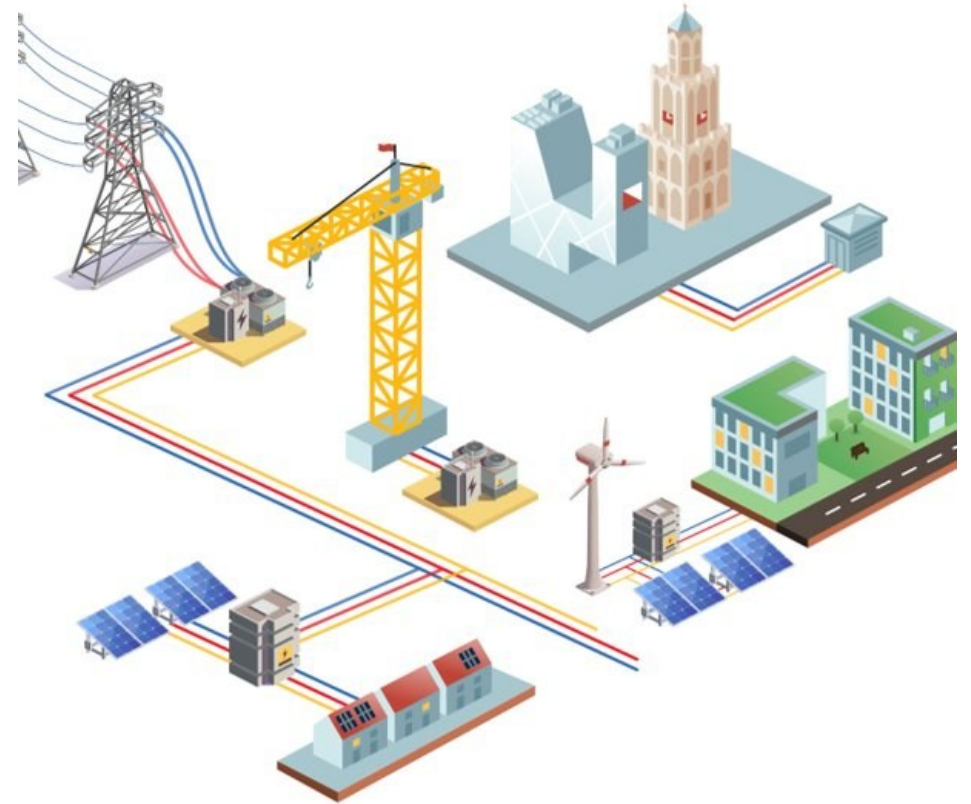
Thijs Oude Moleman

Gemeente Utrecht

Inhoud

- Organisatie Netcongestie Utrecht
- Meerkosten van Netcongestie
- Aanpak
 - Impact analyse aansluitstop
 - Betrokkenheid directeuren & beleid en bestuursadviseurs

Een programma Netcongestie

- Integrale blik op netcongestie voor de stad en GU zelf. Ketenoverzicht over netcongestie, monitoring en signaalfunctie. Zorgen voor samenhang.
- De inhoudelijke verantwoordelijkheid ligt bij de organisatie onderdelen zelf. Voor wethouders betekent dit dat meerdere wethouders, ieder vanuit hun eigen portefeuille en de betrokken organisatieonderdelen, een rol hebben in het programma Netcongestie.
- Het programma heeft momenteel vier hoofdonderdelen, die in de volgende sheets worden verdiept: Strategie, lobby, impact aansluitstop en communicatie.

Meerkosten zijn

- Meerkosten zijn de kosten die een gemeente maakt om tijdens netcongestie
 - Ontwikkelingen in de stad mogelijk te blijven maken
 - Oplossingen uit te werken die normaal niet nodig geweest zouden zijn
 - Wettelijke taken uit te voeren die zonder alternatieve oplossing niet kunnen.
 - Inwoners en bedrijven goed te informeren (in aanvulling op netbeheerders)
 - Eigen organisatie bewuster maken van consequenties en kennis op te laten doen van netcongestie
- Gederfde inkomsten
 - Door netcongestie stopt de ontwikkeling in de stad waardoor er minder inkomsten zijn van Grex / Leges / OZB.

Aanpak

- Senior PM / betrokken directie / Langs heel veel afdelingen (o.a. bouw, mobiliteit, maatschappelijk, OOV)
- Bedenken waar, in de breedste zin, activiteiten van de gemeente plaatsvinden die een stroomaansluiting nodig hebben.
- Bepaal waar beleid / wettelijke taak zit dat tot nieuwe of aanpassing van stroomgebruik/opwekking leidt (zoals verduurzaming, BBL, etc)
- Bepaal waar directe kosten zitten
 - Afdelingen i.r.t. woningbouw,
 - (eigen of te huren) vastgoed (scholen, buurtcentra, etc),
 - Beleid (energie)
- Bepaal waar indirecte of vervolgcosten zitten
 - Maatschappelijke kosten (als gevolg van minder woningbouw),
 - Economische kosten (als gevolg van minder bedrijvigheid).
 - Meer vragen vanuit de gemeente (dus drukker bij klant contact centrum / wijkbureau)
- Maak een impactanalyse voor de hele organisatie

Gebieden geraakt door een aansluitstop

Laadpalen

Openbare
Voorzieningen

Economie

Woningbouw

Bedrijven & beroepen

Inwoners

2

Voorbeelden

Voor diverse gebieden gevolgen
(kwalitatief) benoemd

Voorbeelden

Woorden in het blauw
= kosten Gemeente

- Algemeen
 - Heel veel **meer inzet** van extra specialisten, adviseurs t.b.v. afstemming, coördinatie, uitwerken oplossingen, etc.
 - Door toenemende complexiteit kost **extra afstemming** en **vinden van** de oplossing meer tijd.
 - Door extra werkdruk neemt **ziekteverzuim** toe
 - **Stroomkosten** van de gemeente stijgen (vraag stijgt, aanbod kan niet worden vergroot, dus prijs elektriciteit stijgt).
 - We verzinnen oplossingen, werken dingen uit die niet blijken te werken (want nog onbekend terrein) = **faalkosten**
 - **Meer communicatie** intern en extern
 - **Afstemming** met Stedin / Regio

Minder inkomsten

- Minder Grex inkomsten (minder bouw, maar ook ruimte nodig voor oplossingen)
- Gederfde inkomsten vergunningen (met name de kleine projecten, kleine uitbreidingen, splitsingen, etc < die hebben geen alternatief)
- Mislopen (huur) inkomsten van vastgoedprojecten die niet door kunnen gaan
- Minder stijging OZB
- Lagere concessie inkomsten laadpalen
- Minder inkomsten van evenementen (want geen evenementen stroom)

Gebiedsontwikkeling

- Bij gebiedsontwikkeling
 - Minder woningen te realiseren – zonder aanvullende maatregelen
 - **Meer inzet** projectleiders & adviseurs, om oplossingen te bedenken / af te stemmen / te implementeren = meer kosten
 - **Kosten die reeds gemaakt** zijn aan projecten die niet voor 2031 gerealiseerd kunnen worden
- Bekende kosten (niet perse gemeentelijke kosten)
 - Netbewust bouwen €2.000 – €5.000 per woning
 - Congestieverzachter circa €2,0 miljoen per 1.000 woningen
 - Kosten gemeente zijn
 - **een bijdrage of alle kosten** aan de verzachter
 - **betere inpassing** verzachter in gebied
- (rente)Kosten t.a.v. vervroegde aanvragen bij Stedin / voor te schieten

Gemeentelijke vastgoed

- Kosten voor **alternatieve stroomvoorziening**
- **Meer inzet** projectleiders/projectteam voor uitwerken oplossing
- Berekening Gemeente Utrecht: **3% van de STIKO** kosten
- **Kapitaal vernietiging** omdat gekozen wordt voor niet duurzame oplossingen die over enkele jaren al weer worden vervangen door de duurzame variant.
- Bij uitstel verduurzaming i.v.m. niet krijgen grotere stroomaansluiting > **stijging onderhoudskosten**
- Meer **storingskosten** aan apparatuur die niet vervangen kan worden

Vergunningverlening

- Complexere vergunningen (met oplossingen voor stroom tekort), dus **meer inzet** beoordeelaars, juristen (bij meer bezwaar procedures)
- Inzet t.b.v. **uitwerken kaders** / interpretatie nieuwe regels

Beleid

- Meer adviseurs voor uitwerken (beleids)oplossingen zoals
 - Congestieverzachters
 - Flex oplossingen (o.a. energie management achter de meter)
 - Energiehubs
 - Eisen aan netbewust bouwen
- Trainingen / Voorlichten rest van de organisatie (uren)

Mobiliteit

- Aansluitstop bemoeilijkt plaatsing van publieke en private laadpalen = **meer inzet**
- Deal met laadpaalbeheerders om niet in de piek maximaal te laden = **lagere concessie / afkoop**

Economische zaken

- Extra inzet adviseurs / Klant centrum
- Opzetten en faciliteren **meer communicatie** naar ondernemers over mogelijkheden om wel uit te breiden / bedrijfsvoering aan te passen
- **Subsidie** van gemeente op energiemangement systemen
- Bedrijven die willen uitbreiden doen dat niet of erger nog vertrekken uit de regio, werkgelegenheid stijgt niet of daalt, waardoor aanspraak op **uitkeringen stijgt**.

Beheer Openbare Ruimte

- Uitbreiding netwerk leidt tot meer kabels > inpassing en aanpassing openbare ruimte = **vervroegde kosten** gemeente (als die straat nog niet in de planning stond)
- Er zijn extra trafohuisjes nodig. Om inpassing in bestaande omgeving mogelijk te maken is **extra inzet** nodig op de inpassing (bijv meer afstemming en inspraak) + **maatregelen** om de trafohuisjes beter/mooier **in te passen**.
(trafohuisje zelf is kosten netbeheerder, soepele inpassing is kosten gemeente).
- Gemeente Utrecht werkt het liefst met ondergrondse perscontainers
 - Deze kunnen niet worden aangesloten op het stroomnet
 - Gevolg: 'ouderwets' ophaalschema. **Minder efficiënt**
- Gemeente Utrecht wil het liefst alle vuilniswagens elektrisch . Door gebrek aan stroom toch nog vuilniswagens op fossiele brandstof gekocht > gevolg **Totale Life Cycle Kosten zijn hoger**.

Maatschappelijk / Sociaal domein

- Mensen blijven langer thuis wonen, omdat ze geen geschikte woning kunnen vinden (ook in geval van relatie problemen)
 - Gevolg meer huiselijk geweld, gevolg: grotere vraag naar (nood) opvang (dus **meer opvang nodig** = kosten)
 - Meer daklozen > gevolg > meer overlast (**meer kosten handhaving**)
- Opvanglocaties zijn vaak tijdelijk
 - Nieuwe locaties moeten vaak aangepast worden. In geval van netcongestie kan dat niet (t.a.v. stroomaansluiting) zonder **extra maatregelen**
 - Of gevolg: Beschikbare locaties zijn schaarser en lastiger te regelen (dus **hogere huurprijs** en/of **meer uren van adviseurs**)
- Nieuwe cultuurlocaties geschikt maken kost **meer tijd en creatieve oplossing** = meer geld

Maatschappelijk / Sociaal domein

- Meer druk op bestaande voorzieningen in de wijk (zorg, onderwijs, sport, ouderenhuisvesting), want geen nieuwbouw/uitbreiding mogelijk
- Ambities zoals emissieloos bouwen, 100% elektrisch leerlingen vervoer, etc **Duurder** want aanbieders / aannemers verrekenen **de extra kosten** in de het contract.

Door netcongestie grotere kans op stroomstoring

- Voorbereidingskosten op stroomuitval
- Intern uitzoeken welke processen moeten altijd doorgaan + nemen beheersmaatregelen
 - Batterijen/generatoren bij kritische infrastructuur (zoals gemalen en riool zuivering, gemeentelijke werf); inclusief brandstof(tanks),
 - Noodvoorzieningen bij kritische taken (zoals stadstoezicht)
 - Inrichting noodhulpunten in de gemeente

Risico's rondom netcongestie – beheersing kost geld

Risico (selectie van enkele risico's)	Wat doen we er aan / stand van zaken
Gemeentelijke risico's / risico's waar gemeente direct invloed op heeft	
Doordat het veld van netcongestie continu aan verandering onderhevig is en daardoor van te voren geen totaal beeld te krijgen is van de impact van de aansluitstop wordt de organisatie steeds 'verrast' door een nieuwe impact, waardoor een ambitie niet te realiseren is of tegen grote meerkosten.	Continu het gesprek aangaan met andere afdelingen over de impact. Regelmatig Impactanalyse actualiseren = bestuurlijke toezegging.
Men denkt te makkelijk dat Netcongestie leidt tot pauzeren van ontwikkelingen i.p.v. het feit dat wat nu niet gedaan wordt niet ingehaald kan worden. Risico is te optimistisch denken.	Voorlichting blijven geven en blijven bekijken wat de impact is.
Men denkt middels het flex toevoegen van stroom voldoende stroom te kunnen genereren, maar in praktijk is de autonome groei al groter dan flex kan dekken.	Extra maatregelen en opnemen in opdracht aan de projectleider die onderzoek gaat naar flex capaciteit dit risico expliciet meegeven.
Ambities afspraken met strategische partners van de gemeente kunnen niet worden gehaald (bijv opvang, doorstroming, cultuur)	Meedenken over oplossingen, handelingsperspectief bieden en opnemen in actualisatie impactanalyse.
Omwonenden en belanghebbenden kunnen bezwaar maken tegen de plaatsing en/of (stikstof) uitstoot van de generatoren.	We onderzoeken welke (stikstof) ruimte er nog in de stad waar is en waar aanvullende maatregelen genomen moeten worden.
Risico's buiten de (directe) invloedssfeer gemeente:	
Hoofdkabels (Tennet) raken overbelast want die kabels zijn niet berekent op huidige vraag.	Afstemmen met Tennet en Stedin of dit te voorzien is vanuit Weerbaarheid.
Er komt nieuwe wetgeving t.b.v. verduurzamen gebouwen die zorgen voor stijging van de stroomvraag (en dus negatief effect op netcongestie)	Met VGU bekijken en uitzoeken wanneer dit start / met VTH bekijken welke handhaving
Er is een risico dat een ontwikkelaar die niet met zijn project op de lijst van Stedin staat naar de rechter zal stappen om toch op de 'lijst' te komen.	Geen actie van GU, risico Stedin